

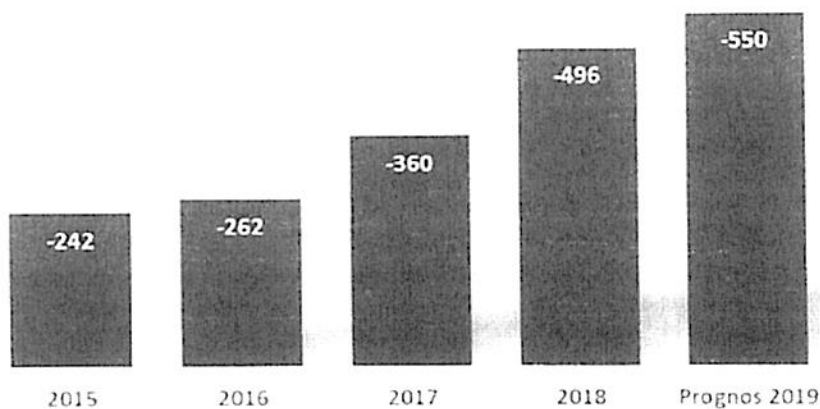
Granskning av delårsrapporten per augusti 2019

Stora underskott

Regionens verksamheter har stora underskott och hög kostnadsutveckling. I flera år har vi påtalat att det ekonomiska läget är mycket allvarligt och att det behövs kraftfulla åtgärder. De åtgärder som styrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden hittills vidtagit har endast haft begränsade effekter. Under år 2019 har läget förvärrats ytterligare. Efter årets 8 första månader hade verksamheterna ett underskott med 412 miljoner kronor. Detta motsvarade en budgetavvikelse med 8 procent. För hälso- och sjukvårdsnämnden var avvikelsen 11 procent.

Trots att verksamheterna fått högre statsbidrag än budgeterat är underskotten större än någonsin. Regionstyrelsens prognos var att verksamheterna skulle ha ett underskott med 550 miljoner kronor vid årets slut. Diagrammet visar hur verksamheternas resultat försämrats de senaste åren.

Verksamheternas budgetavvikelse mnkr

Regionstyrelsens prognos för resultatet vid årets slut var ett underskott med 75 miljoner kronor. När resultatet justerats för orealiserade värdeökningar uppgår det negativa resultatet till 545 miljoner kronor. Enligt kommunallagen ska detta resultat återställas inom tre år.

I samband med delårsrapporten per april 2019 informerade regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden om att de inte skulle klara sina budgetar. De uppgav att ytterligare åtgärder inte skulle vara tillräckliga och att ytterligare kostnadsreduceringar inte var möjliga. Varken styrelsen eller nämnden lämnade några förslag till fullmäktige på åtgärder för att klara budgeten år 2019. Inte heller i samband med

2019-11-11

delårsrapporten per augusti 2019 lämnade styrelsen och nämnden några förslag till fullmäktige på åtgärder för år 2019.

Vi anser att styrelsen och nämnden inte agerat tillräckligt. Det räcker inte att informera fullmäktige om att man inte klarar av sitt uppdrag. Styrelsen och nämnden måste också lämna förslag till fullmäktige på åtgärder och därmed ge fullmäktige möjlighet att ingripa. Det är inte hållbart att verksamheterna år efter år redovisar stora underskott.

Svaga resultat för verksamhetsmål

Fullmäktige beslutade om sex verksamhetsmål för år 2019. Vår bedömning är att de redovisade resultaten inte är förenliga med fullmäktiges mål. Regionstyrelsen bedömde i delårsrapporten att endast ett av verksamhetsmålen skulle vara uppfyllt vid årets slut. Vår granskning visar att det målet saknade underliggande mål som var mätbara.

Regionstyrelsen bedömde att fyra av fullmäktiges verksamhetsmål delvis skulle uppnås vid årets slut. Vi anser att det finns risk att styrelsen var för optimistisk i sina bedömningar för flera av målen. Styrelsen saknade dessutom underlag för att göra säkra bedömningar för några av målen. Vi instämmer i styrelsens bedömning att målet om hållbar ekonomi inte kommer att uppfyllas vid årets slut.

En generell iakttagelse är att det av delårsrapporten för verksamhetsmålen inte framgår om regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden vidtagit korrigerande åtgärder för att förbättra resultaten vid årets slut.

Positivt är att delårsbokslutet i allt väsentligt var upprättat enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed. Redovisningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av regionens ekonomiska resultat och ställning per augusti 2019.

Rekommendationer

Vi rekommenderar att regionstyrelsen vidtar kraftfulla åtgärder. I flera år har vi lämnat motsvarande rekommendation utan synbara effekter:

- Det behövs genomgripande förändringar för att regionens verksamheter ska klara sina budgetar. Säkerställ att tillräckliga åtgärder blir genomförda inom styrelsens ansvarsområde som nämnd. För dialog med hälso- och sjukvårdsnämnden om vilka åtgärder som nämnden bör vidta.
- Bered förslag på åtgärder för ställningstagande av fullmäktige i händelse av att någon styrelse eller nämnd redovisar att de riskerar att inte uppnå fullmäktiges mål eller inte klara av att genomföra fullmäktiges uppdrag.
- Säkerställ att tillräckliga åtgärder vidtas för att regionstyrelsen som nämnd uppnår fullmäktiges verksamhetsmål. För dialog med hälso- och sjukvårdsnämnden om vilka åtgärder som nämnden behöver vidta för att uppnå fullmäktiges verksamhetsmål.

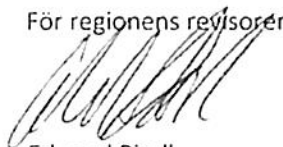
 20

2019-11-11

- Genomför i delårsrapporten en samlad bedömning om målen för god ekonomisk hushållning kommer att nås vid årets slut.
- Säkerställ att det för delårsrapporten finns underlag för att bedöma måluppfyllelsen för fullmäktiges samtliga verksamhetsmål.
- Förbättra uppsikten över de underlag som övriga styrelser och nämnder lämnar till regionstyrelsens samlade delårsrapport. Säkerställ att underlagen håller tillräcklig kvalitet. Kommentera i delårsrapporten om de underlag som övriga styrelser och nämnder lämnar in är bristfälliga.
- Utveckla analysen i delårsrapporten om orsaker till bristande måluppfyllelse. Utveckla också analysen om orsaker till att åtgärder inte har varit tillräckliga.
- Kommentera i delårsrapporten om de resultat som styrelser och nämnder redovisar i sina delårsrapporter är tillräckliga och om prognoserna är rimliga.
- Utveckla redovisningen av fullmäktiges riktade uppdrag. Av delårsrapporten bör det framgå i vilken grad uppdragen är genomförda samt bedömningen av måluppfyllelsen för uppdragen vid årets slut.
- Tydliggör rutinerna och riktlinjerna för arbetet i planerings- och uppföljningsprocessen. Styrdokumentet bör anpassas utifrån den nuvarande förvaltningsorganisationen.
- Se i rapport Gr 1/2019 om rekommendationer för bokslutsprocessen.

Vid revisorernas överläggning den 11 november 2019 beslöt revisorerna enhälligt att ställa sig bakom slutsatser och rekommendationer i detta missiv. Missiv och underliggande rapporter (Gr 1/2019 och 2/2019) lämnar revisorerna för yttrande till regionstyrelsen. Yttrande med uppgifter om verkställda och planerade åtgärder ska lämnas till revisionskontoret senast den 8 april 2020.

För regionens revisorer

Edward Riedl
OrdförandeBert Öhlund
Vice ordförande